

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо умов проведення XXX обласного зльоту-змагання зі спортивного пішохідного туризму серед працівників освіти, присвяченого Всесвітньому Дню туризму

1. Мета змагань

- популяризація та пропаганда туризму серед працівників освіти;
- надання методичної та практичної допомоги працівникам освіти з туристсько-краєзнавчої роботи в навчальних закладах;
- підвищення рівня туристської майстерності працівників освіти;
- обмін досвідом роботи між працівниками освіти з питань туризму та краєзнавства.

2. Місце та час проведення

2.1. XXX обласний зліт-змагання зі спортивного пішохідного туризму серед працівників освіти, присвячений Всесвітньому Дню туризму (далі зліт) проводиться 21-23 вересня 2017 року на о. Хортиця на території профілакторію ЗДІА (південна частина острова).

2.2. Командам потрібно прибути на місце проведення заходу і подати необхідну документацію на участь у зльоті 21 вересня 2017 року до 11⁰⁰.

3. Керівництво

3.1. Загальне керівництво підготовкою та проведенням зльоту здійснює КЗ «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» ЗОР (далі КЗ «Центр туризму» ЗОР) за підтримки Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації та Запорізької обласної організації Профспілки працівників освіти і науки.

3.2. Відповідальність за безпосереднє проведення змагань покладається на головну суддівську колегію, затверджену КЗ «Центр туризму» ЗОР. *Головний суддя: Жаків Олександр Володимирович, суддя I категорії, керівник туристських груп (походів) КЗ «Центр туризму» ЗОР, тел. 050 45-44-365.*

4. Фінансування

4.1. Витрати на організацію та проведення зльоту покладаються на КЗ «Центр туризму» ЗОР.

4.2. Витрати на відрядження учасників команд (проїзд, добові) – за рахунок рай(міськ)ВО, об'єднаних територіальних громад, суддів – за рахунок районних(міських) профспілок працівників освіти і науки.

5. Учасники

5.1. До участі в зльоті допускаються делегації працівників освіти

районів (міст) Запорізької області.

5.2. Делегації можуть складатися з однієї або двох команд різних вікових категорій. Склад команди: чотири особи, з яких не менше одного учасника протилежної статі. Вікові категорії команд:

- «Загальна», вік учасників – 18-45 років;
- «Ветерани» (у тому числі і пенсіонери), віком старші 45 років.

Учасники за віком категорії «Ветерани» можуть виступати за загальну категорію, але тоді вони вже не можуть виступати за категорію ветеранів. Учасники, за віком загальної категорії не можуть приймати участь у категорії «Ветерани». У складі делегації: представник, суддя від команди, не молодший 18 років та учасники команд. Представником може бути капітан однієї з команд. Всього 5-10 учасників.

5.3. Учасники зльоту повинні мати особисте спорядження, необхідне для проходження дистанцій і забезпечення безпеки учасників.

6. Умови прийому та розміщення команд

6.1. Розміщення учасників зльоту виключно на території профілакторію ЗДІА.

6.2. Команди-учасниці повинні мати з собою необхідне спорядження для проживання та приготування їжі в польових умовах, а також намет для зберігання харчів і тару для питної води.

6.3. Місце розташування команд **визначається виключно комендантом змагань.**

7. Документація та терміни її подання

7.1. **Письмове підтвердження про участь у зльоті** команд надсилати **до 14 вересня 2017 року** на адресу КЗ «Центр туризму» ЗОР: 69091, м. Запоріжжя, вул. Немировича-Данченка, 46а, тел./факс(061) 224 02 71, e-mail: tur_zostkum@ukr.net.

7.2. Іменні заявки на участь команд у зльоті за формою додатку 1, завірені підписом і печаткою начальника рай(міськ)ВО та голови РК (МК) профспілки, а також **печаткою лікувального закладу**, подаються до мандатної комісії у день заїзду.

Разом із іменною заявкою керівникам команд потрібно подати такі документи:

- страхові поліси від нещасних випадків на всіх учасників, дійсні на час проведення змагань. Умови страхування повинні передбачати страховий захист від нещасних випадків, які сталися під час занять спортом;
- медичні книжки (копії, завірені печаткою керівника закладу), для пенсіонерів не потрібно;
- наказ рай(міськ)ВО щодо участі команди в змаганнях зі списком учасників, у якому зазначено про проведення інструктажів з ОП з учасниками змагань.

7.3. **Команда, яка не надала в повному обсязі вищеназвані документи, до участі в зльоті не допускається.**

8. Програма

8.1. Спортивні змагання в рамках зльоту проводяться відповідно до Правил змагань зі спортивного туризму, затверджених Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту 24.04.2008 р. (далі – Правила змагань) і Настанов з проведення змагань з пішохідного туризму, чинних на період проведення змагань (далі – Настанови).

8.2. Зліт проводиться у 3 видах (номінаціях):

- командні змагання з техніки пішохідного туризму на дистанції «Смуга перешкод», клас дистанції змагань I (перший);
- спортивні конкурси: «Лабіринт» (спортивне орієнтування), «В'язання туристських вузлів», «Кип'ятіння води»;
- творчі конкурси: «Фотоконкурс», «Туристський обід», «Візитна картка команди».

8.3. Послідовність виходу команд на старт змагань згідно з жеребкуванням.

8.4. Програма зльоту:

19.09	09 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Заїзд команд, робота мандатної комісії
	13 ⁰⁰	Урочисте відкриття
	13 ³⁰	Жеребкування команд
	14 ⁰⁰	Конкурсна програма «Лабіринт», «Кип'ятіння води», «В'язання вузлів»
	18 ³⁰	Нарада ГСК з представниками команд
	20 ³⁰	творчий конкурс «Візитна картка команди»
20.09	09 ⁰⁰	Змагання на дистанції «Смуга перешкод»
	13 ⁰⁰	Конкурсна програма («Туристський обід»), фотовиставка
	20 ⁰⁰	Нарада представників команд і головної суддівської колегії
	21 ⁰⁰	Тематичний вечір «У колі друзів»
21.09	09 ⁰⁰	Підведення підсумків
	11 ⁰⁰	Урочисте закриття. Нагородження переможців. Роз'їзд команд

8.5. Головна суддівська колегія залишає за собою право вносити зміни до програми та умов проведення змагань (у бік спрощення) без зміни класу змагань.

9. Підведення підсумків

9.1. Підсумки підводяться окремо з кожній номінації.

9.2. У загальних заліках творчої конкурсної програми та спортивної конкурсної програми переможці визначаються за найменшою сумою місць у трьох конкурсах. Участь команд у всіх конкурсах є обов'язковою. Результати команди, яка не взяла участь у одному або кількох конкурсах, розглядаються після команд, що мають повний залік.

9.3. У змаганнях на дистанції «Смуга перешкод» переможці визначаються за найменшою сумою часу, витраченого на проходження етапів дистанції та штрафного часу всіх учасників команди. Результати команди, яка не пройшла один або кілька етапів розглядаються після команд, які пройшли більшу кількість етапів. При рівності результатів перевага надається

команді, що має меншу суму штрафного часу. При рівності штрафного часу – команді, що стартувала першою.

10. Нагородження переможців

10.1. Команди, що посіли I, II, III місця в змаганнях з виду «Смуга перешкод», в загальних заліках спортивної та творчої конкурсних програм, нагороджуються грамотами, кубками та призами Запорізької обласної організації профспілки працівників освіти і науки.

10.2. Команди, що посіли I, II, III місця з окремих видів конкурсної програми, нагороджуються грамотами КЗ «Центру туризму» ЗОР.

11. Порядок проведення видів програми

УМОВИ ПРОХОДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЇ «СМУГА ПЕРЕШКОД»

1. Склад команди

До участі в змаганнях допускаються команди в складі 4 учасників (не менше 1 протилежної статі). Нестандартне (саморобне) спорядження необхідно надати технічній комісії для отримання дозволу на використання для проходження етапів. Команда повинна з'явитися на старт за 10 хвилин до старту для перевірки спорядження.

2. Дистанція смуги перешкод включає технічні етапи без самонаведенням та прийоми водного та вело туризму (послідовність проходження дистанції оголошується напередодні змагань). Організатори змагань залишають за собою право зміни кількості етапів та зміни часу їх проходження у бік спрощення. Загальна кількість етапів – 9, з яких 5 технічних. Довжина дистанції - до 0,5 км.

Принцип проведення змагань – швидкісне проходження локальних перешкод у відповідності до Правил змагань. На дистанції дозволяється лідирування.

Контрольний час проходження дистанції (за необхідністю), суддівська колегія встановлює після проходження дистанції першими трьома командами.

Опис етапів

1. Переправа по колоді через яр (1 Б) 6 б

Довжина етапу - до 6 м. Етап обладнано контрольними лініями з обох боків, суддівською перильною та супроводжуючою мотузками.

2. Навісна переправа через річку (2 А) 8 б

Довжина етапу - до 20 м. Етап обладнано контрольними лініями з обох боків, суддівською перильною та супроводжуючою мотузками.

3. Рух по жердинах (1Б) 8 б

Кількість прогонів – 8. Початок етапу – перша опора. Кінець етапу остання опора. Відстань між опорами 2,5-3,5 м. Кількість жердин на команду – 4.

4. Переправа по вірьовці з перилами (1 А) 4б

Довжина етапу - до 20 м, кількість окремих ділянок - до 3-х. Етап обладнано накопичувальними перилами або петлями командної самостраховки з обох

кінців та суддівськими паралельними перилами. Наявність супроводжуючої мотузки не вимагається.

5. *Подолання перешкоди з використанням підвішеної вірьовки (маятником) (1 А) 4 б*

Довжина етапу – до 4 м. Етап обладнано суддівською мотузкою та контрольними лініями на початку і в кінці етапу. Учасники проходять етап маятником з обов'язковою передачею вірьовки.

6. *Дистанція «Естафета» для водного туризму.*

Клас судну - байдарка двомісна – ширина 0,75 м, довжина 3.6 м, весло з двома лопатями. На етапі два учасника. Довжина подолання ділянки до 200 м з двома поворотами на 180⁰ та двома поворотами на 90⁰, згідно схеми.

7. *Фігурне водіння велосипеду*

Дистанція фігурного водіння велосипеду полягає в проходженні шести фігур («Коло», «Колія», «Ворота», «Кільце», «Перенесення предмету», «Зигзаг»), що розташовані на майданчику з ґрунтовим покриттям, у будь-якій послідовності. На етапі два учасника проходять по три фігури по черзі. Кожний учасник виконує окремі фігури, повторне виконання фігури, що виконав інший учасник команди не зараховується. Довжина всієї дистанції – до 100 м..

8. *Визначення висоти (1 А) 2 б*

Визначається відстань від поверхні землі до червоного прапорця. Використовувати будь які технічні та вимірювальні пристрої забороняється.

9. *Визначення ширини (1 А) 2 б*

Визначається відстань між двома червоними прапорцями. Перший знаходиться на контрольній лінії, другий за нею і наблизитися до нього не можна. Відстань до 40 м. Використовувати будь які технічні та вимірювальні пристрої забороняється.

УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСНОЇ ПРОГРАМИ

1. Спортивне орієнтування «Лабіринт»

Лабіринт – вид спортивного орієнтування: на обмеженій ділянці встановлюють певну кількість перешкод - «лабіринт», на яких розміщують контрольні пункти - КП, відмітка компостером.

На старті учасник отримує картку проходження дистанції та карту лабіринту, на яку нанесена дистанція (старт, фініш, контрольні пункти): старт – трикутник; фініш – два концентричні кола;

КП – кільце на карті, центр якого відповідає точці розташування КП на місцевості. Поруч із КП написаний його порядковий номер на дистанції (або код).

Маленька чорна крапка в кільці КП уточнює місце розташування засобу відмітки КП відносно стійки бар'єру (з якого боку необхідно робити відмітку КП); КП можуть бути з'єднані між собою лінією у порядку проходження.

УВАГА: забороняється на дистанції долати бар'єри та/або здійснювати відмітку КП через бар'єри; порядок відвідування КП визначається судьями і є обов'язковим для учасника.

Завдання: якомога швидше дістатися від старту до фінішу, знайшовши на дистанції всі визначені за порядком на карті КП, і зробивши контрольну відмітку на всіх визначених КП. Контрольний час проходження визначається перед стартом.

Після закінчення дистанції учасник має здати картку проходження дистанції судді.

В разі неправильної відмітки (не всі позначені на карті КП пройдені) результат учаснику не зараховується.

Відмітка «зайвого» не свого КП не вважається помилкою і не впливає на результат.

Зразок КП і засоби відмітки буде представлений в районі старту.

Змагання особисті. В залік команди йде три кращих результати учасників команди (не менш одного іншої статі), якщо в команді не вистачає результативного часу, до результату команди додається контрольний час, по кількості результатів, що не вистачає. Переможцем визначається команда, яка має найменшу суму часу.

2. В'язання туристських вузлів

Кількість учасників 4. Вибір вузлів за картками. В картці зазначено завдання з назвою двох вузлів. Кожен учасник в'яже по два вузли. Взаємодопомога не дозволяється. Відлік часу по останньому учаснику команди. Після того, як суддя зупинить секундомір, він перевіряє зав'язані вузли. Правильно зв'язаний вузол – *0 балів штрафу*, відсутність контрольного (контрольних) вузла, перекручення вірвовки у вузлі – *штраф (+ 30 сек.)* за кожне порушення; за кожен не зав'язаний або зав'язаний не той вузол – *штраф (+ 90 сек.)*.

Контрольний час в'язання вузлів - 2 хвилини.

Переможцями оголошуються команди, що мають найменший результат за сумою часу в'язання вузлів та штрафного часу.

3. Конкурс «Кип'ятіння води»

У конкурсі приймають участь 2 учасники від команди. Одяг закриває коліна і передпліччя, взуття закрите, учасники працюють біля вогнища в рукавицях та в головних уборах. Приладдя для установки котлів – командне, котли – суддівські, вода 1 літр – суддівська, однієї температури. Сірники командні, звичайні побутові, запаковані у водонепроникну упаковку. Кількість сірників у коробці необмежена. Паливо для багаття команда забезпечує сама. Забороняється використовувати легкозаймисті речовини (бензин, керосин, сухе пальне та інше, а також предмети, які просякнуті такими речовинами).

Перед початком конкурсу учасники передають запаковані сірники судді, який перевіряє герметичність упаковки, зануривши їх у воду на 2 хвилини. Потім повертає учасникам їхні сірники, які вони розкривають у присутності судді.

За дозволом судді учасники складають багаття на ділянці розміром 0,4х0,4 м. Технічний час на складання вогнища не більше 5 хв. (фіксація часу окрема, не впливає на результат).

Після закінчення технічного часу суддя дає команду «Підпалюй!» і включає секундомір (незалежно від того, чи готові учасники запалити багаття). Якщо учасники готові до закінчення технічного часу, вони попереджають про це суддю, і він подає команду раніше.

Учасники повинні використовувати сірники поодиночі. За кожний сірник, окрім першого, нараховується штраф - 30 секунд. Якщо всі командні сірники намокли і команда не може запалити вогнище ними - суддя надає суддівські, штраф за їх використання - 60 сек. за кожен сірник, починаючи з першого.

Прикривати багаття від вітру сторонніми предметами (килимком, вітрівка тощо) забороняється, використовувати інші предмети, окрім передбачених умовами конкурсу - заборонено.

Учасники можуть підкладати в багаття паливо.

Зараховується час від команди судді «Підпалюй!» до моменту кипіння стійким ключем одного літра води. Контрольний час конкурсу 10 хв.

Після закінчення конкурсу команда прибирає майданчик від залишків палива, надаючи чисту ділянку для наступної команди.

Переможцями оголошуються команди найменшою сумою загального і штрафного часу.

4. Конкурс «Візитна картка команди»

У конкурсі приймає участь команда у складі 4 учасника.

Конкурс може проводитися як у денний час, так і біля вечірнього вогнища. Кожна команда повинна виконати наступні умови:

- 1) Представити себе;
- 2) Привітання з ювілейним зльотом учасників.
- 3) Висловити побажання командам-суперницям.

Перед конкурсом проводиться жеребкування, у ході якого визначається послідовність виступу команд. Тривалість виступу (програми) для кожної команди до 10 хвилин.

Критерії оцінки виступу:

- 1) змістовність виступу - до 10 балів;
- 2) гумор - до 10 балів;
- 3) активність команди, реквізит та костюми - до 10 балів;
- 4). Загальне враження - до 10 балів

Максимальна кількість балів - 40.

За перевищення часу виступу віднімаються 2 бали за кожну хвилину. Переможцями у кожній віковій групі оголошуються команди, що набрали максимальну кількість балів.

5 Фотоконкурс «Туризм єднає нас»

Конкурс проводиться у двох номінація:

1. «Історія освітянського туризму в Запорізькій області»;
2. «Сьогодення освітянського туризму в Запорізькій області»;

Роботи, які не відповідають темі не оцінюються.

Вимоги до робіт та їх оформлення:

На **першу номінацію** від команди подаються не більше 2 фотографій (чи їх якісні копії), виконані до 2000 року. Розмір не менше 10 × 15, ч/б чи кольорові на фотопапері, приклеєні посередині на аркуш формату А4. На фотографії повинні бути відображені події з освітянського туризму з точним зазначенням на зворотній стороні аркушу: дати зйомки, місця зйомки, назва події (зліт, похід, тренування, заняття та інше), інформації про осіб, що зазначені на фото, прізвище фотографа (якщо воно відомо) Фотографії надаються кожна в окремому файлі.

На **другу номінацію** від команди подаються не більше 2 кольорових фотографії розміром не менше 13 × 18 см на фотопапері, приклеєні посередині на аркуш формату А4. Нижче зазначається назва фотографії.

На зворотній стороні аркушу наводяться: назва фотографії, (у дужках – дата і місце проведення зйомки); П.І.Б. автора, вік, місце його проживання і роботи, район. Фотографії надаються кожна в окремому файлі.

Підсумки проводяться окремо по номінаціях.

Переможці конкурсу визначаються у кожній віковій групі за сумою балів двох фото номінації «Сьогодення освітянського туризму в Запорізькій області». Фотографії оцінюватимуться за такими критеріями:

- зміст, відповідальність темі (до 10 балів);
- унікальність (до 10 балів);
- художність (до 10 балів);
- якість фото (до 10 балів).

Максимальна кількість балів – 40.

Якщо команди набрали рівну суму балів, перевагу має та команда, в якій окреме фото набрало більше балів.

Фото номінації «Історія освітянського туризму в Запорізькій області», оцінюються за тими ж критеріями, але ще додаються бали за кожні 5 років від 2000 року 2000-1996 +1б, 1995-1991 - +2 б. 1990-1986 - + 3 б. і так далі. Результати в цій номінації не йдуть до результатів конкурсу. Кожна фотографія оцінюється окремо. Команди-переможці в цій номінації нагороджується грамотами КЗ «Центр туризму» ЗОР.

КЗ «Цетр туризму» ЗОР залишає за собою право використання представлених фотографій, з збереженням авторства, у своїй інформаційній, рекламній та друкованій продукції. Згодою на це, є надання фотографій на конкурс.

6. Конкурс «Туристичні обіди»

Проходять в два етапи: заочний і очний.

Заочний. Команда надає до журі першу чи другу страву, основним компонентом якої є рис у кількості, що вистачить на всю команду + одна порція для журі та рецепт страви на окремому аркуші. Страва подається в посудині, в якій вона готувалася. Команда готує презентацію страви (1 порція) і подає суддям. Страва не повинна містити продуктів, що швидко псуються, в тому числі: майонез, вершкове масло, яйця, сметана, варена ковбаса, риба, гриби, не тушковане та не сушене м'ясо.

Оцінюється за наступними критеріями:

- презентація страви (зовнішній вигляд) (до 10 балів);
- смак та запах (до 20 балів);
- відповідність до рецепту (до 10 балів);
- кількість (6 порцій) (до 10 балів).

Очний. На очний етап приходять 1-2 учасника від команди з продуктами для приготування салату, крім продуктів, заборонених у заочному конкурсі. Салат має містити не більше 3 продуктів, зелень, олія та спеції не враховуються. Допускається використання будь-яких овочів, фруктів, зелені, спецій та рослинної олії. За 30 хвилин, використовуючи власні кухонні предмети, кухарі готують салат із розрахунку на дві порції, не менш 300 грамів і надають до журі разом з рецептом. Судді проводять попереднє зважування продуктів і тари, до приготування та готовий салат.

Оцінюється за наступними критеріями:

- презентація страви (зовнішній вигляд) (до 10 балів);
- смак (до 10 балів);
- відповідність до рецепту (до 10 балів);
- процентне відношення ваги продуктів до ваги салату (-1 бал за 5 відсотків відходів) (до 10 балів).

Переможці конкурсу визначаються у кожній віковій групі за сумою балів двох етапів команди, що набрали максимальну кількість балів.

Якщо команди набрали рівну суму балів, перевагу має та команда, в якій більше балів за очний етап. Якщо і в цьому команди мають однакові бали, переможцем визнається команда в якій вищий показник відношення ваги продуктів до готової продукції.

Додаток 1

До головної суддівської колегії
 XXX обласного зльоту-змагань
 з пішохідного туризму серед
 працівників освіти, присвяченого
 Всесвітньому Дню туризму

Іменна заявка

_____ рай(міськ)ВО направляє для участі в
 XXX обласному зльоті-змаганні з пішохідного туризму серед працівників
 освіти, присвяченого Всесвітньому Дню туризму, команду в такому складі:

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові учасника	Число, місяць, рік народж.	Стать	Кваліфікація		Дозвіл лікаря на участь у змаганнях (підпис, печатка лікаря)
				Розряд з туризму	Досвід участі в походах	

Капітан команди (представник) _____
 (П.І.Б)

Суддя від команди _____
 (П.І.Б)

Всього допущено до змагань _____ осіб
 (прописом)

Лікар _____
 (підпис лікаря) (П.І.Б. лікаря)

М.П.
 медзакладу

Начальник рай(міськ)ВО _____ (_____)
 (підпис) (прізвище)

М.П.
 Голова РК (МК) профспілки _____ (_____)
 (підпис) (прізвище)

М.П.